საინფორმაციო სამახსოვრო სოციალური მუშაკებისათვის

როგორ უნდა მოვიქცეთ ბავშვთა მიმართ ონლაინ სექსუალური ძალადობის შემთხვევაში

www.coe.int/children

ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის
და მათთან ერთად

Safe Online

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

ავტორი: მაია ცირამუა

ეს სახელმძღვანელო განხორციელდა Safe Online-ის მხარდაჭერით. ამ ნაშრომში გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნის ავტორს და არ წარმოადგენს Safe Online-ის ოფიციალური პოლიტიკის ზუსტ ასახვას.

Safe Online არის ერთადერთი გლობალური საინვესტიციო მექანიზმი, რომელიც მიზნად ისახავს ბავშვების დაცვას ციფრულ სამყაროში. ინოვაციებში ინვესტირებისა და მნიშვნელოვანი მონაწილეების შეკრებით, Safe Online ხელს უწყობს ციფრული გარემოს შექმნას, რომელიც უსაფრთხო და შესაძლებლობების მიმცემი იქნება ყველა ბავშვისა და ახალგაზრდისთვის, ყველგან.

გაიგეთ მეტი: https://safeonline.global/

დიზაინი: Res Bonae Ltd.

ყდის ფოტო: Shutterstock.

© ევროპის საბჭო, თებერვალი 2025.

წინამდებარე პუბლიკაცია ორიენტირებულია იმაზე, რომ დაეხმაროს სოციალურ მუშაკებს დაინახონ საკუთარი პროფესიული როლი ბავშვთა მიმართ სექსუალური ძალადობის, მათ შორის ონლაინ სექსუალური ძალადობის პრევენციის საქმეში; დროულად შეძლონ საფრთხის ნიშნების ამოცნობა; არ გამორჩეთ ბავშვების მდგომარეობა, რომელიც რისკებზე მიანიშნებს; დროულად მიმართონ იმ უწყებებს და სპეციალისტებს, რომლებსაც ევალებათ ბავშვთა დაცვა სექსუალური ძალადობისგან და, რაც მთავარია, დაეხმარონ ბავშვებს საკუთარი უფლებების დაცვაში.

ბავშვთა მიმართ ონლაინ- სექსუალური ძალადობისა და ექსპლუატაციის ფართოდ გავრცელებული ფორმები და ტერმინები

გრუმინგი: ონლაინ სექსუალური მოძალადის მიერ ბავშვის დაყოლიება შეხვედრის ან სექსუალური მასალის შექმნის მიზნით.

თვით-გენერირებული სექსუალური შინაარსის მასალა: ამგვარი მასალა, როგორც წესი თავად მოზარდის მიერ არის შექმნილი, თუმცა ზიანი მაშინ დგება, როდესაც ეს მასალა მისი თანხმობის გარეშე ზიარდება ან ვრცელდება.

ბავშვზე სექსუალური ძალადობის ლაივსტრიმინგი: ბავშვის პირადი მასალის გავრცელება ონლაინ, ძალადობის ტრანსლაცია შეიძლება გავრცელდეს მომხმარებელთა დახურული ჯგუფებისთვის, რომლებიც ამ მასალის მიღებაში ფულს იხდიან და სხვა.

ბავშვის სექსუალური ექსპლუატაციის მასალაზე წვდომა, ნახვა და გაზიარება: მოძალადეები იყენებენ მრავალფეროვან გზებს ამ მასალის გასაზიარებლად, მათ შორის ინტერნეტ ბმულებს ან, მოდიფიცირებულ ინტერნეტ მისამართებს, რათა ამ მასალის აღმოჩენა სამართალდამცავებისთვის რთული იყოს.

ფინანსური და სექსუალური გამოძალვა: მოძალადეები, შეცვლილი იდენტობით და ასაკის გაყალბებით, უკავშირდებიან თინეიჯერებს სოციალური მედიის საშუალებით; აწვდიან მათ ყალბ სექსუალური შინაარსის ფოტოებს და მათგან საპასუხოდ ითხოვენ სექსუალური შინაარსის მასალას, რომელსაც შემდგომ მათთვის ფულის გამოძალვის მიზნით იყენებენ.

ხელოვნური ინტელექტის (AI - Artificial Intelligence) მიერ გენერირებული სექსუალური ძალადობის ამსახველი მასალა: AI-ის მიერ გენერირებული სექსუალური შინაარსის მასალა წარმოადგენს ონლაინ სექსუალური ძალადობის სულ უფრო ხშირ ფორმას, რომელსაც მოძალადეები სამიზნე ბავშვებთან ურთიერთობისას იყენებენ.

რა ცვლილებებია ბავშვის ქცევაში, რაც არ უნდა გამორჩეს ბავშვზე ზრუნვის სფეროს წარმომადგენელს?

ფიზიკური ნიშნები

- აუხსნელი დაზიანებების ქონა სხეულზე
- ქცევის ან გარეგნობის მოულოდნელი და აუხსნელი ცვლილება
- სექსუალურად გადამდები დაავადებების ან ორსულობის ტესტის განმეორებითი გაკეთება
- შარდ-სასქესო გზების ინფექციის განმეორებითი სიმპტომები და მასთან დაკავშირებული სამედიცინო მდგომარეობები
- განმეორებითი ორსულობა, ორსულობის შეწყვეტა და სხვა
- ალკოჰოლის მიღება
- ნივთიერებების მიღება
- პირადი ჰიგიენის და თვითზრუნვის ნაკლებობა
- თვითდაზიანების ნიშნები სხეულზე

ფსიქოლოგიური ნიშნები

დაბალი თვითშეფასება

კვებით პრობლემები

სუიციდური იდეები და ფიქრები

დისოციაცია

დეპრესია

შფოთვა

ძილის დარღვევა/ღამის კოშმარები

სწავლის სიძნელეები

მიჯაჭვულობის ნაკლებობა ან მიჯაჭვულობის
დარღვევა და სხვა

ქცევითი ნიშნები

- სკოლის გაცდენები ან სკოლიდან დათხოვნა ქცევის პრობლემის გამო
- ღამის გათენება სახლის ან ზრუნვის სისტემის გარეთ
- საჩუქრების მიღება უცხო პირებისგან
- უცნობი და საეჭვო წარმოშობის ნივთების აღმოჩენა ბავშვთან (ფული, მობილური ტელეფონი, ალკოჰოლი და სხვა)
- ძალადობრივ დაჯგუფებებთან ურთიერთობა
- გარეგნობის მოულოდნელი შეცვლა
- სექსუალიზებული ტანსაცმლის ჩაცმა
- უცხო ადამიანებთან ურთიერთობა
- ოჯახის წევრებთან, მეგობრებთან და ახლობლებთან შემცირებული კომუნიკაცია
- უცხო მანქანებით გადაადგილება
- გაცილებით მაღალი ასაკის შეყვარებულის ყოლა და სხვა

როგორი უნდა იყოს რეაგირება თუ არსებობს ეჭვი ბავშვის მიმართ სექსუალური ძალადობის შესახებ

რეაგირების მთავარი პრინციპია ის, რომ ბავშვთა ექსპლუატაცია და სექსუალური ძალადობა არასოდესაა მსხვერპლის ბრალი. არც ბავშვმა და არც მშობელმა არ უნდა იგრძნოს თავი დამნაშავედ იმის გამო, რომ დანაშაული მოხდა. დანაშაულის გრძნობა აფერხებს ბავშვის რეაბილიტაციას და მშობლის მხრიდან ბავშვის ეფექტურ მხარდაჭერას რეაბილიტაციის პროცესში.

იმისათვის, რომ ბავშვი დავიცვათ სექსუალური ექსპლუატაციისგან, რეაგირება უნდა მოხდეს მაქსიმალურად ადრე. ადრეულ ეტაპზე რეაგირება შესაძლებელია, როდესაც არსებობს შესაბამისი პროცედურა, რომელსაც ნებისმიერი პროფესიონალი ეჭვის გაჩენისას მიმართავს. ამგვარ პროცედურას უწოდებენ „სტანდარტული რეაგირების პროცედურას“.

თუ ბავშვთან მომუშავე პროფესიონალი არ არის დარწმუნებული, მაგრამ აქვს გარკვეული ეჭვი, უნდა იმოქმედოს მის ორგანიზაციაში დანერგილი პროცედურის და ქვეყანაში შემუშავებული რეფერირების მექანიზმის შესაბამისად. ასევე უნდა მიმართოს ბავშვთა დაცვის სამსახურს.

რეკომენდაციები ბავშვთან კომუნიკაციისათვის

შეინარჩუნეთ სიმშვიდე და არ აარიდოთ თავი ბავშვთან საუბარს. საუბრისათვის შექმენით პრივატული სივრცე. დაამყარეთ ბავშვთან თანასწორი ურთიერთობა. იყავით მხარდამჭერი -პირველ რიგში უთხარით ბავშვს, რომ გჯერათ მისი. დაამშვიდეთ, არ დაპირდეთ ისეთ რამეს, რასაც ვერ შეუსრულებთ. აუხსენით, რომ მის მიერ გაზიარებული ინფორმაციის ნაწილის გაზიარება მოგიწევთ სამართალდამცავებთან მისივე უსაფრთხოების დაცვის მიზნით. არ გახდეთ ბავშვისთვის დამატებითი სტრესის წყარო, არ დაადანაშაულოთ - ნუ მოახდენთ ბავშვის ქცევის შეფასებას და განსჯას, ეცადეთ ბავშვის ტრავმირება არ მოხდეს თქვენი წინასწარი განწყობების გამო ან თქვენთან ურთიერთობის პროცესში, ვინაიდან ამ შემთხვევაში გახდებით მის მიერ განცდილი ძალადობის და არა მხარდაჭერის ნაწილი. პატივი ეცით ბავშვის აზრს და ნათქვამს: მნიშვნელოვანია, რომ ბავშვმა იგრძნოს მისი აზრების, მისი პიროვნების პატივისცემა. გაამხნევეთ ბავშვი: აუხსენით და დაარწმუნეთ, რომ მისი ბრალი არაფერი არ არის. არ დააძალოთ ბავშვს საუბარი მასთან, ვის მიმართაც ბავშვს ნდობა არ აქვს.

გახსოვდეთ, რომ თქვენი მიზანი არაა იმის შეფასება რა მოხდა და კონკრეტულად რა ფაქტებს ჰქონდა ადგილი, არამედ ბავშვისთვის ისეთი მხარდამჭერი გარემოს შექმნა, რომ მან შეძლოს ამ გამოცდილების გაზიარება პროფესიონალისთვის.

ბავშვის მიმართ სექსუალური ძალადობის თუ ექსპლუატაციის (მათ შორის, ონლაინ გარემოში) საფრთხის არსებობის შემთხვევაში შეგიძლიათ მიმართოთ:

ბავშვთა ცხელ ხაზს	111
პოლიციას	112
სახალხო დამცველის ცხელი ხაზს	1481
სპეციალურ საგამოძიებო სამსახურს	199
არასამთავრობო ორგანიზაციას „პარტნიორობა ადამიანის უფლებებისთვის“	032 2 331 356

KAT

www.coe.int

ევროპის საბჭო არის ადამიანის უფლებათა მოწინავე ორგანიზაცია კონტინენტზე. იგი 46 წევრი სახელმწიფოსაგან შედგება, რომელთა შორისაა ევროკავშირის ყველა წევრი ქვეყანა. ევროპის საბჭოს ყველა წევრმა სახელმწიფომ ხელი მოაწერა ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციას - ხელშეკრულებას, რომლის ძირითად მიზანს ადამიანის უფლებების, დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის დაცვის უზრუნველყოფა წარმოადგენს. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ზედამხედველობს კონვენციის შესრულებას წევრ სახელმწიფოებში.

Safe Online

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE